

Előfizetési árak:

Egész évre 5 frt — kr
Fél évre 2 frt 50 kr
Negyed évre 1 frt 25 kr

Közlegyek, körjegyzőknek
és tanítóknak egyeztetve 4 frt.

Minden a lap szellemi részét illető
szellemi jogok szerzői jogai, felelős
vadás, papírvétel stb. 9. sz. — az
előfizetők, hirdetések és felhívások
a kiadónálvala. Húszár lészen
kinyomtatásuk költségek.

Megjelen vasárnaponként.

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetési árak:

Egy négyhasábos petítor
ára helyeigen kívül 8 kr.
Többszöri közlésnél árked-
vezmény.

Hivatalos hirdetések

100 szög 2 frt 30 kr bé-
lyeggel együtt, — minden
további megkezdett 100 szög
után 1 frttal több.

Kéziratok nem adatkak
vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A „Nyitramegyei Szemle” és a keskenyvágy.

Folyó hó 17-én bizalmas értekezletet hívtott egybe a polgármester a vasút ügyében. Tavolról sem gyanítottuk, hogy a „Nyitramegyei Szemle” legutóbbi vezércikke (Skrupulusok) szolgáltatva az alkalmat, hogy előleges értekezletre hívja meg a város polgárait, mielőtt átlennek a Rubicont.

Most életünkben voltunk először a városházán értekezleten; s ha sejtjük, hogy lapunkról lesz szó, szemérmesen otthon maradtunk, mint a menyasszony, mikor esküvőjét hirdetik a templomban. — A „300” feliratu cikk óta nem jelent meg lapunkban közlemény, mely annyi figyelmet keltett volna mint éppen a — Skrupulusok. Minden alaki gyarlósága mellett is volt benne cáfolatlan bizonyító erő, és ez abban állott, hogy — *idézünk*. Előkerestük nagy fáradsággal a két év előtt mondottakat és feltűntettük, hogy homlokegyenest ellenkeznek azzal, amit ugyanazon emberek ma ugyanazon tárgyról mondanak.

Az értekezletnek különös színeze volt. A polgármester egy esomó iratot tartott kezében, egy példány „Nyitramegyei Szemle”-be. Eleinte azt hittük, hogy csak burkolo papirok használat, de később kiderült, hogy ez az újság a tulajdonképeni corpus delicti. Egy példány ott hevert Latkóczy ur előtt, hogy másik meg kézzel-kézre járt, hogy azok is előbb belemerülhessenek a sötétségbe, akiket itt fel fogunk világítani. — Tény, hogy vidéki lap hamarjában nem ért el ennyi eredményt, mert a felszólalók mind példátlanul udvariasak voltak a lap iránt, ha talán az alispán urat leszámítjuk. És ez talán azért is volt, mert a szerkesztő nem léven a városi tanács tagja, csak mint egy zárt száju kardinalis ült a bitorosok kollegiumában. — Az alispán ur egy helybeli lap támadásait és a mi „skrupulusainkat” egy csapással akarta eltávolítani, s mindig egy kalap alá vette a kettőt. Jóllehet ő maga sem tagadhatja, hogy nagy különbség van kettőnk között. Mi kijelentjük, hogy mióta a skrupulussal olyan jól találtunk, nem fogunk kövekkal hajigálni. Ezt még akkor is tesszük, ha ezután sem tudna az alispán ur különbséget tenni a két lap magatartása között, csak a skrupulusoknál maradtunk, ha t. i. lesznek.

Az alispán ur mikor fellépett, oly nyájas mosolyal nézett az összegyűlt városatyákra, mint a dilettáns városi kis leány, midőn a közönség tapsviharát fogadja. — ez is, az is igen jól tudja, hogy csakis jóakarókkal áll szemben, kikhez természetesen mi is számíthatni akarunk.

Az alispán urat felvilágosítás végett hívtta meg az értekezlet, és világított is, megtudtuk tőle egyetmást, ami azelőtt ismeretlen volt előttünk, de e világítás olyan volt, mint a — holdé, hogy látni láttunk ugyan, de a felvetett kérdéseket mégsem láttuk tisztán. — Az állítottuk, hogy a tótmegyér—belici szabványos vágány kilométerenkint 30,128 frtba került, míg a Gregerének 37,838 frtot kérnek keskenyvágyant. Az alispán ur replikált, hogy az ő jelentésében a tótmegyér—belici vasút 36,000 frttal van feltüntetve. És tény, elénkbe tolt a jelentést, ott ugyanannyi állott. De hát vis-à-vis ültünk egymással, nem csoda, ha a mi 6-unkat megfordítva 9-nek nézte.

Hogy a hasonlat nem oly rossz, midőn az alispán ur felvilágosítását holdvilágnak mondottuk, kilátszik abból, hogy az eleinte oly teli hold — midőn a megye és a város bizalmára hivatkozott — lassankint fogyatkozni kezdett midőn kijelentette, hogy ő nem tud semmiféle 14 millióról, hanem csak 12 millió 700 ezer frttal. Amennyiben t. i. a kereskedelmi miniszter a tervezetet per kilométer 34,447 frttal hagyta helyben. — Ha az alispán ur a 14 millióról nem tud semmit, az igen sajnálatos körülmény, hogy másokat felvilágosítani van hivatva és maga is sötét, éppugy mint Selene istennője a hold. — Mi nem csak az egyik vállalkozónak szájából tudjuk, hogy 14 milliót kérnek, hanem magának a polgármester urnak kijelentéséből is, aki az ülés után tudtunkra adta, hogy a városhoz betervezett körvonalban is 14 millió szerepel. Eppen sajtó alá akartuk adni e cikket, midőn a városházi nyomtatott jegyzőkönyvet vettük, melyben ismételt hangulatozók, hogy 14 milliót kérnek. — Tehát aki másokat világítani van hivatva, kívánatos, hogy maga ne legyen — sötét.

Ugyszintén hisszük, hogy az alispán ur tévedésben van, midőn azt állítja, hogy az építő cég, midőn a város megbízásából a kölesönt felveszi, nem kap készpénzt, hanem állampapirokat, melyeket csak 25% veszteséggel értékesíthet. No annyira még nem

meggyőződésünk, hogy az alispán ur tévedésben van, midőn azt állítja, hogy az építő cég, midőn a város megbízásából a kölesönt felveszi, nem kap készpénzt, hanem állampapirokat, melyeket csak 25% veszteséggel értékesíthet. No annyira még nem

meggyőződésünk, hogy az alispán ur tévedésben van, midőn azt állítja, hogy az építő cég, midőn a város megbízásából a kölesönt felveszi, nem kap készpénzt, hanem állampapirokat, melyeket csak 25% veszteséggel értékesíthet. No annyira még nem

meggyőződésünk, hogy az alispán ur tévedésben van, midőn azt állítja, hogy az építő cég, midőn a város megbízásából a kölesönt felveszi, nem kap készpénzt, hanem állampapirokat, melyeket csak 25% veszteséggel értékesíthet. No annyira még nem

meggyőződésünk, hogy az alispán ur tévedésben van, midőn azt állítja, hogy az építő cég, midőn a város megbízásából a kölesönt felveszi, nem kap készpénzt, hanem állampapirokat, melyeket csak 25% veszteséggel értékesíthet. No annyira még nem

meggyőződésünk, hogy az alispán ur tévedésben van, midőn azt állítja, hogy az építő cég, midőn a város megbízásából a kölesönt felveszi, nem kap készpénzt, hanem állampapirokat, melyeket csak 25% veszteséggel értékesíthet. No annyira még nem

senki, hogy mi e barátságot oly drága áron szerezzük meg. — Ha neki oly kiválóan érdekében fekszik, hogy ez a vonal is kiépüljön, ne akarja azt a mi pénzünkön felépíteni. — Akinek sok bizonyítéka van, rá lehet sokszor mondani, hogy egyikben sem bizik valami nagyon. Így vagyunk az alispán urral is. — Egyébiránt itt utaljuk az olvasót az alább közölt „Tájékoztásra”.

Az ülés lefolyása körülbelül a következő volt:

Polgármester kijelenti, hogy bizalmas értekezletre hívtta meg a városi tanács tagjait és óhajta, hogy minden hivatalos befolyástól menten tárgyaljanak.

A „Nyitramegyei Szemle”-re vonatkozólag megjegyzi, hogy nem volt alkalma akkortájtban tájékozást szerezni a dolgok meneteről és így felhívja az összegyűlteket, hogy elnököt válasszanak a tárgy bővebb megbeszélése végett. Közfelkialtással a polgármester lón az elnök, ki *Latkóczy Imrét* bizta meg az előadói tiszttel. — *Latkóczy Imre* mindjárt beszéde kezletén utal a sajtó fontosságára, különösen ha az megtartja a higgadt és tárgyilagos hangot, minőt, *Latkóczy* szavai szerint, a „Nyitramegyei Szemle” utolsó vezércikkében kétséggel találnak. — Mindazáltal, mondá tovább a nyitrai „nagy cseplőgép”, a „Nyitramegyei Szemle” cikkében oly aggályok merültek fel, melyeken átsurranni nem lehet. Azért a dolog genezisere kell áttérnie.

Az alispán — mondja a szólo — hirlapi polemiba nem bocsátkozhatik, hanem örömmel meg fogja ragadni az alkalmat, hogy annak idején kellő helyen nyilatkozik. — Mielőtt a napirenden levő kérdésre ártérne, ajánlatot tesz, hogy 2-3 tagu küldöttség menjen az alispán urért. — Megtörténik.

Az alispán 1/4-kor megjelenik és készségesnek nyilatkozik felvilágosítást adni. Kijelenti, hogy át van hatva a dolog fontosságától. Nem védi magát, hanem nyíltan akarja elmondani a dolog genezisét. Teljes tudatában van annak, hogy a vármegyéi intencióiban járt el mindig. Elmondja, hogy sokszor tartott vasuti értekezletet, azért akarta, hogy az ügy nem személyes felelősség, hanem közös ügy legyen. Kijelenti, hogy öt hirlapi cikkekert akartak felelősségre vonni, melyekbe neki semmi befolyása nem volt, s általában lóhátról beszél a sajtóval.

Kijelenti, hogy a vasutépítés teljesen a miniszterium kezében van letve, ez ad előmunkálatokra engedélyt, anélkül, hogy az érdeklettekkel érintkezzen. — A költség, kérdésben a miniszterium teljesen független saját szakközvegy által is vizsgálhatja meg, anélkül, hogy a megyét, vagy az érdeklődőket megkérdézné. *Tehát teljesleges aggályo-*

TÁRCA.

Képek római zarándok- utamból.

Az elindulás.

Mikor az ember valami nagyobb útról hazavetődik, nem lehet ártalmára, ha néhány heti szabafogságra szanja el magát; különben könnyen mege-szhetik vele, hogy a tudejével fizeti meg vigyázatlanságát.

Bárhova fordulsz, az aréok mindenütt nagy kérdőjelek gyanánt fordulnak feled, s az ajkak, azok már valóban felelmetes kérdőmondatokra nyílnak! Mit láttál? Mit tapasztaltál? Beszélj erről, meg amarról! Egész idegessé lehetsz a sok kérdőzősködéstől, mert kiki a maga izlése szerint kívánja, hogy kíváncsiságát kielégítsed. Itt lórol, amott kutyaról, másutt ismet a nadrágos, vagy a szoknyas nemről, majd épületekről, frizuráról, toalettről és a jó ég tudja, mi mindenteléről kell beszélned! Ember légy a gáton, ha ezt a sokféle mesterseghez tartozó dolgot nyélbe akarod ütni. Ily ostromzar közepette bizony inkább megígéri a szegény halandó az út leirasát, csakhogy me-neküljön az ostromló seregtől.

Berci barátom ugyan leakart róla beszélni, váltig állitgatván, hogy ő egész más-kep cselekednek. Elhiszem azt. O imperterrite leir neked százféle utat is, bár lába egyiküket sem érinté. Utazni, világot látni léven az ő a rangliszta okozta akadályokkal küzdő kíváncsiságának netovábbja, meg a bolygó zsidó nevet is elviselne, csak utazhatnek. Minden esztendőben készít új utitervet, előre

megetanulja az egész útleirást és csak aztán utazik... a holdba, de azért az előzőbani útleirás el nem marad. Utolsó útiter-
vét, melybe Róma is fel volt véve, már csak gyalogszerrel akarta megtenni, de hát ember tervez — gölya végez. Házi tűzhelyére rászállott a gölya, s a hozott ajándéokra fölment a nagyon szerényre szabott utiköltség. Ennek dacára is ráadta volna fejét, hogy felmentesen az útleirás fáradsáimaitól. De már e szívességet meg kellett köszönnöm, s így nem maradt egyéb hátra, mint, hogy magam adjak számot zarándokutamból.

Az előkészület nem sok bajjal járt. Kezdem az olasz grammatikán, de egy veterán zarándok elriasztott tőle. „Soh'se baj-
lódjék vele ócsém uram!” — vala az ő boles-
veleménye — „Lássá, én is ugyanúgy ké-
szültem, de felesleges volt, mert nem jól
vannak ám azok a grammatikák írva. Bár-
mennyit beszéltem is az olaszoknak, mosoly-
gott a köpé, de nem értett, no meg pari-
tásból én sem őtet.”

— No, ha így vagyunk, — gondolám — akkor magam is hamarosan túl leszek az olasz pottanfolyamon. Elővigyázatból azonban mégis csak megfontaltam néhány olasz mondatot, kivált olyat, mely a pénzárca tartalmát érintethé, vagy pedigen a gyomor hig és kompakt bevételeivel áll közelebbi viszonyban.

Testamentumot, hagyatékunk bevaló ingok és ingatlanok hiányában, főlöleges lett volna csinálnom; sok doboz és bördöndre hasonlóképen nem volt szükségem, mert épen ezektől való iszonyomnál fogva nem szeretek az úgynevezett gyöngébb nemmel utazni. Mindössze csak egy szárnycs, meg egy négy-lábú élő lényt kellett gondos kezek őrzé-
erte biznom, s azzal lsten szent nézeben

ultra keltem, a kalendarium szerint 1893. évi május hó 16-án.

Most utólagosan azonban senkinek sem ajánlanám az ily sietős útrakelest, mert ennek is megvan a maga bibeje. Magam is annyiban hibáztam el a dolgot, hogy ele-
gendőnek véltem a felsőbb hatóság engedé-
lyét és megfelelkeztem ugyanilyet az archeo-
logus kutatásainak méltó tárgyat képezhető
egyik nőkritikustól és kiváló „jóakarómtól”
kérni. Ezt ő szörnyen zokon vette, ama
meggyőződésben éiven, hogy az ő tüle, szemé
és különösen nyelve nélkül minék sem szab-
ad megtörténnie. Csak az vigasztal, hogy
szava olybá vétetik, mint akire sokan gon-
dolnak a „Miatyánk” elmondásánál, de a
„szabadíts meg” szavak után, vagyis inkább
velük kapcsolatban.

Nem tehetek róla, de ezen „permesso”
nélkül voltam kénytelen Csák Máté feszkét
elhagyni.

Gyönyörű tavaszi nap volt. Az égi tes-
tek legmelegebbike szerte küldé sugarait, s
ezek épen megfűrdének a fűszalakra ragadt
harmatecpepekben, midőn néhány barátom
a trenseni állomásra elkért. Egyik-másik
ismerőseim volt még különös mondani valója,
különféle kíváncsága, mindezt velem akarták
a szent helyekre továbbítani. Megjött a várva
várt vonat is. Elindulás előtt feltűnt egy
anya, aki idegenbe induló fiát jött elkísérni.
Milyen mások vagyunk mi férfiak! Mi alig
várjuk a gőzparipa mozgósítását.

Néhány baráti kez-zorítás és „szeren-
cesés utat!” — meg egy fütty — és már a
göz hatalmának engedelmes szolgálaként in-
tettem búcsút a honmaradókunk!

A programom szerint Budapestben volt
a zarándokok fő találkozó helye. Valami ma-
liciosus költő azonban nem hiába mondá
nemely a gőzkocsishoz hasonlított szivekről,

hogy nem egyenest a végélt keresik, han-
nem kedvük telik a közbeneső állomásokban,
s még szárnyvonalakat is építenek maguk-
nak, mert ez egyszer, nem ugyan a költő
felfogása szerint, de reám is illett ez. Előbb,
mintsen egyenest az ország szive fele tar-
tottam volna, Nyitrát kelle látnom. Meg-
jegyzem azonban, hogy ez „Abstecher” nagy
hasznomra volt. Egyebekben kívül ama sze-
reneseben is részesultam itt, hogy a már
Rómában járt urak tapasztalataik közlésevel,
és e b. lapnak szerkesztője pláne meg egy
ajánló levéllel is, kitüntettek.

Május 17-én mar a nyitra-tótmegyéri
esigavonat vitt Budapest felé. Tótmegyeren
találkoztam az első zarándokcsoporttal; ta-
palesányiak voltak, kiket Szecszányi plebá-
nos ur vezetett. Közsfűzér volt a kezük-
ben, imádság az ajkukon.

Ersekujvár cigányzenével fogadott és
elbucsztatott, amint ez már rendes szokása.

Három különös utitársal szoparodtunk
itt. A férfi, az a legeslegújabb honfoglalók
pajeszes, kaftános fajtájából került ki, erős
felvideki „vanília” illattal; a nő, ha hiu
volt, alighanem Hebron illatos rózsaí közé
számítá magát; a harmadik pedigen egye-
löre semlegesneműnek volt tekintendő, mert
a „recipialandó” apróságrol így hamarjában
bajos lett volna konstatalni, hogy a vánkös-
ből kilátszó hajmentes almafeje minék, vagy
kinek a tulajdona legyen. Mindahárman
együtt tartozának. Annyi tény azonban,
hogy dohártyánk rengetegül érezte a leg-
apórbnak jelenlétét és az apa fényesen
igazolta ringatásban való készültését. A
mama keleti nembánomságában tudomást sem
vett a koncertről, pedig aligha végeztet olya-
tén iskolát, ahol csakis „erős önállóságra”
szoktatják a leányt. Kár, hogy nem volt
velünk „hazafi Veray János, a haza vándor

kat támasztani az iránt, hogy a megye vagy bármely más közület a vállalkozókat támogatja. Előadja továbbá, hogy ha a megye elfogadja a vállalkozók tervét, abból nem következnek, hogy egyúttal a tervek költségét is elfogadják.

Fentartja azon állítást, hogy ha a szabvány vagány építése 100, akkor a keskenyvágyú 67-70%. Ugyanolyan az arány az üzembe vételnél, sőt még sokkal kisebb. — Kijelenti, hogy nem volt választás a keskeny és szabvány vagány között, mert akkor semmiféle vállalkozó nem jelentkezett. Az alispán az odiumot a zsolnai vonalra hárítja, mert az sokkal nagyobb nehézségekkel fog megküzdeni, mint a leva—holicsi vonal. — Elmondja, hogy a drágaság onnan következett be, mert az alispán midőn 19—20 ezer frtról beszélt, csak ideiglenes műtárgyakra gondolt, a kormány pedig ilyenekhez hozzájárulni nem akar, mert stratégiai szempontból ragaszkodik az erős építéshez. — Előadja továbbá, hogy a keresztes miniszternek beterjesztett terv szerint a cég jelenleg 34,447 frtot ker klmkint, vagyis összesen 12,745000 frtot, de ez is le fog szállíttatni.

A Detrich-fele cégnek szerinte azért nem adhat a megye semmi támogatást, mert a Gregersennek le van kötve, s kijelenti, hogy a vármegye, most már állást foglalt és pedig határozottan a Gregersen mellett (950 ezer frttal).

Azt jegyzi meg, hogy később, ha kiderül, hogy e terv nagyon drága, akkor elkönyölhető a leva—holicsi és a zsolnai—ersekújvári vonal finanszírozása. De ezt fejezetni most nem tanácsos éppen Nyitra város érdekében. Mar csak azért sem, mert Károly Lajos éppen ezt az egész tervet kísérő különös rokonszenvvel, sőt a kormány is éppen a zsolnai vonal iránt jóindulattal viseltetik, és a kereskedők éppen a zsolnai iránytól várnak nagy nyereséget.

Kijelenti végül, hogy fentartja személyi szabadságát, de mint tisztviselő alkalmazkodni fog a nagy közönséghez.

Árpási Imre egy lap (Grünfeld lapja) támadására vonatkozólag javaslatba hozza, hogy Nyitra város bizalmat szavazzon az alispánnak. Ami helyesléssel fogadjatik. — A szülő rokonszenvesen emlékezik meg a „Nyitrai mezejek Szemlé”-ről és hangsúlyozza, hogy cikke tárgyilagossága miatt kiváló figyelemre érdemes.

Az értekezlet elhatározta, hogy mielőtt a városi közgyűlés a kérdést tárgyalná, meg egyszer összejövetelt tartanak.

Levelezés.

Csáca, 1893. augusztus 16.

Tisztelt szerkesztő úr!

F. hó 15-en Turzófalván ritka lelket s szívet emelő ünnepélynek voltunk szemtanúi. E napon mutatta be ugyanis a Mindenhatonak zsenge sz. miséldozatát Czincsek János nyitrai megyei úrnagy úrnagy úrnagy János turzófalvi esp.-plebanus manuduktorsága mellett. A szónoki tisztet köztisztviselőt s szeretetben álló longs-champs-i Lajos bácsik viselte. Delután 2 órakor vette kezdetét az 50 teretkü barátságos ebéd Tyrdy János esperes hazában. Kiváló szerencsének tartjuk, hogy ez érdemű esperes ket egymást követő évben ket ifjú bajnokot szolgáltatott át anyaszentegyházunknak ama szőlőkertből, mely gondos kezeire 11 év előtt bízott.

A szokásos tósztok árja megeredvén, azok között ritka éljenzésekkel s percekig

lantosok! Palacsintát, meg turos csuszát megengedő rigmusait legalább egy újabb „megrovási kaland”-dal bővítve olvashattunk volna, végén specialis „költői” mondasával: „irtam megdöbben, egy síró esecsemő mellett.”

Eddigél a kocsi folyosójáról gyönyörködtem a váltakozó vidék festői panorámájában, az említett hangpróbán azonban a zarkába hajtott, melynek ajtaját a vendégek nagyon is szíves engedelmével jól elcsuktam. Csöbörből vederbe kerültem. Itt megintem egy erős hajlású orral es Thonet székeire emlékeztető labbal megáldott jögonc üldözött bokjaival a velünk utazó kisasszonyt; majd később erős vitába elegyedett a vele szemben ülő nyugalmazott kir. járásbíróval. Öszszeszedt mindenféle tücsköt-bogarat, s mindent oly fenhejzö impertinenciával, hogy búcsút véve breviariumomtól, alig vártam az alkalmat a közbeszólásra.

„Uram! — mondám eluljaróban — „on, amint látom, a legfogosabb kérdések feszegetésében leli kedvet, engedje meg tehát, hogy magam is egy ilyenek fölvetésével növelhessem ebbeli passzióját.”

„Kérem, nagyon lekötelez.”

„Mondja meg, kérem, mi különbség van az okos és az ostoba ember között?”

Nagyot nezett a bocher; nem tudta célzásnak vege-e szavaimat, vagy pusztá veteltenségek. Végre is győzött benne a könnyű vér, s tölem várta a feleletet.

„Tetszik tudni, hogy rége óta a nagy urak, nemesak udvari bolondokat, hanem csillagászokat is tartottak. Az előbbieket nem egy ízben kemény igazságokat vágtak a fejükhöz, az utóbbiakat pedig jósa-szerepre is használták. XI. Lajos francia királyról szintén beszélnek, hogy hasonló csillagosa volt. Egy alkalommal nagy vadászatra készült a király. Előhívatta a csillagászt, ki

tartó örömköltésekkel fogadtatott Tyrdy Ignác csácai prepost-plebanus tósztja ő meltsága Venczell Ferenc nagyprepostra s Tagányi Ferenc kanonokra.

Nem hagyhatjuk szó nélkül azt a kellemet örömmel eltöltő körülményt, hogy a kiscucai papság azon tagjai, kik tömörülve állást foglalnak a napirendre hurcolt kérdésekben a közélet minden tere, valamint más alkalommal s helyen, úgy az ünnepeken is megjelenve, nem szüntek meg egymást szinte elemetáris erővel, az erős elhatározás sürgető szavaival batoritani, buzdítani s lelkesíteni a megkezdett akció kontinualására mindaddig, a míg vagy győzők, vagy pedig nemes atközvet áldozataiva nem vallanak.

Csácai.

Postyén, 1893. aug. 16-án.

Tisztelt szerkesztő úr!

A nyitrai vonatréz máj menetrend-jének praktikus voltából, Nyitráról epanyvi idő alatt érkezik az ember Postyénbe fiakkeren, mint a gőzkocsi. Közel het órai utazásba — no meg mulatságos (?) várakozásokba eltellet az idő, mire Nyitráról megérkeztem a csúsz, köszvényes és különféle egyéb bajokban szenvedő betegek ezen Mekkájába, a hol a continens kisebb-nagyobb és súlyos betegeti évről évre sokadalomra gyülekeznek.

Több év mult el, hogy utolszor voltam a gyógyhelyen. Nagyon is fordult itt azóta a világ. Egykoron; már t. i. még a 70-es években, Galántha és Nagy-Szombat voltak a vasuti végállomások. Berkoesikon járt kelt a szenvedő utazó sereg, ma pedig Postyénig vasuton jön és azon megyen a világ minden tája fele. Akkoron a régi fogadó, a régi kávéház, néhány kiscike berház voltak a furdótelep paradés épületei, — ma ezen régi épületek eltörpülnek az új gyógyház terméi, az új nyári színház, az újonnan épült berházak és a Vag partján emelt pavilonok mellett. A kis setétre is ugyancsak kitagult, egyzóval az egész furdóhely nagyobb arányokat öltött.

A gyógyforrás híres iszapjával a régi, a betegek azonban ma már 7 orvostól kerhetnek és kaphatnak jó tanácsot vagy utasítást a furdó használatára nevé, de máskülömben a szegények ma is csak úgy veritekeznek mint egykoron, nem ugyan a mindennapi kenyérért, hanem a megromált egészség visszaszerzéséért. Negy szepítő itélet, vulgo borbély, foglalkozik fejünk szépítésével és egy fogtechnikus bibelődik fogaink épségbe helyezésével. Lelkünk porhüvelyének fentartása címen ma már több Restauratióban és holmi Bodegákban kereshetünk változatosságot a magyar, francia, német és a köser konyhák élvezetében, s több kávéházban olvashatjuk a világ csaknem minden nyelvén írott újságokat.

Minden vasuti vonathoz omnibusok (4 darab) egy és kettőfogú berkoesik közlekednek; a furdóbból jól-rosszul záródó kocsiok és a csak Postyénben látott kettékerékű, igazan praktikus taligakon húznak és tolnak a totok lakásunkra s úgy viszik az embert, hogy ideje sincs tünődni a fölött, hátha ugy hanyat dülne ezen specialis alkotmány? milyen es hany bukfenet vetne benne a szállitmány és mily meglepetésben reszesülne általa?

Ketséget nem szenved, hogy haladásnak indult minden gondos kezek jó izzessel és nagy áldozattal iparkodnak Postyénre a nagy furdók sorába emelni. Az evizedes pangást mozgalmassabb élet, több kenyelem és üzleti szellem váltotta fel. Hygienikus és policialis tekintetben rend és kellő felügye-

megerkezvén földig hajolt, és várta a király parancsát.

„Kedves szolgám” kezdé a király „mondj csak nekem, milyen időnek nézünk eleje?”

„Félséges uram!” válaszola amaz, „a legszebbnek. Egész éjfel vizsgáltam a csillagok járasát; biztosíthatlak, hogy semmi sem fog mulatságodban zavarni.”

„Hátha tevedsz?”

„Ez lehetetlen, félséges uram! Tudományom olyan, mint kétszer kettő, az negy.”

A király magára vette vadászöltönyt, összehívatta nagyúri kíséretét, megszólalt a kúrt és a lovak büszken vitték uraikat az erdő felé.

Az erdő szelén egy szénégetővel találkoztak. Soványka csacsija két zsák szenet cipelt a hátán. A király megszólította:

„Hallod-e te szolgám!” ugymond „kedvezni fog-e az időjárás máj vadászatunknak?”

„Félséges királyom!” felelé a kérdézet „jobb lesz hazatérni, mert nagy vihar van készülöben.”

„Nem értesz te ahoz!” kiáltott fel a jelenvolt csillagász, és folytattak az utat.

De alig egy órai vadászat után beborult az ég, villámok cikáztak, s a folytonos dorgest akkora erős követe, hogy a vadászok bögig azva, csak nagynehezen tudtak a megdagadt hegyi patakon általvergődni.

A király másnap reggel magához hívatta a szénégetőt és kikérdezte, honnan tudta a vihar közeledtét.

„Félséges királyom!” felelé amaz „neked van egy, tudományára büszke, vele kerdő csillagászod, és ime; magad tapasztaltad mennyit ér az. Mi szegény emberek házi állatainkat figyeljük meg, melyek a vihar közeledtét előre megérzik. Es ezekben sohasem csalódnak.”

De már ekkor a jögonc, táskával kezé-

let letezik, s ha tovább is így halad, Postyénből a eseh vagy német furdókhöz hasonló világra szülő gyógyhely lesz, a hová majd bővebben eljárunk a németek és külföldiek, legalább némileg kárpótolva leszünk azért, hogy honfársaink a külföldön költik el penzüket.

Minden szepen és jól fejlődnek tehát, csupán a szeszelves Vag vize okozhat gondot az erdekelteknek folytonos meder változtatásaival és nagy rombolásaival. — Hol a városkát, hol a furdótelepet, hol a furdókkal beépített szigeteket fenyegeti az enyészettel; partlakói évről évre vedekezni kénytelenek a folyó áradásai ellen s ilyenkor sok sok hektáryi jó termő földet szokott kavics-buckákká és zatonnyokká változtatni. Ur Isten! s ezzel nem törődik az állam! Pedig a mily veszedelmesnek ismerjük e nagy esésű hegyi folyót — ha szabályozásával kesedelmekednek — egyszer csak arra ebrödhettünk, hogy a nagy áldozattal lefestett hazákat, furdókat, gyögytermeket és a setéteit a Vag vize elmosta a föld színeről; s azután kérdés, hol fog kitörni majd azon földalatti nagy erő, melyet az isteni Gondviselés az emberiség szenvedéseinek enyhítésére alkotott. Mert a kronika megemlékezik a Vag folyó ilyen garázdalkodásáról és a postyeni hévízvet Bankán letezettnak állítja.

Mit írjak az életmódról? mit a furdó közönségről?

Az első ismeretes a nyitraiak előtt, hisz Postyén a miénk. Az utóbbi már bizonyos részben lelektani rejtelev.

Sajátságos ugyanis, miként rombolja le a betegség a társadalmi választalakat. A beteg maguast vagy milliomost nem érdekli rangja illetve pénze, vagyona; a szegény nem gondol nyomoruságával; mindkettejüket elfoglalja a betegség. Ha találkoznak, a közös baj egyvite tartozandóságot ebreszt és rokonszenvet kelt bennök egymás iránt. Nem törődnek a rang és vagyon különbséggel, hanem meghitt módon bizalmasan közlekednek és kölcsönösen panaszkodnak egymásnak, kölcsönösen batorítják, biztatják egymást. A betegség, a közös szenvedés összehozza a társadalmi osztályokat, míg ellenben a jolet választalat emel közejük. A betegek gyorsan, könnyen ismerkednek, szívelyesen barátkoznak és azért furdóhelyen leginkább ervenyesül a felebaráti szeretet.

A fokozatosan növekvő kenyelem arányában nő a furdóvendégek száma. Igaz, hogy ide keves oly vendég jó, a ki nagyszabású szorakozást keres; mert ide inkább csak betegek semmit mulatni vágyók járnak. De azért megfordul itt magnas, katona, pap, tőzsér, gyáros, birtokos, nagy és kishivatalnok, földművelő és minden társadalmi osztályból való ember; megfordul itt bel- és külföldi s megfordul itt a világ minden részéből enyhülest kereső bajtárs. Van itt különféle baja az emberiségnek, sőt a kátrános és tümses lengyel és muszka felbarátokból kiállitása való diszpeldányok nagy számban láthatók.

Az időjárás változó, most esős. Az idény mindjában végehez közeledik. A vonatok már gyeren hoznak vendéget, de annal többit visznek hazafele. A tavírokat kísérő a jó postyeniek olyatén kívánsága, hogy: egész telen át jól érezzék magukat, de tavasszal emlékeztesse őket újra egy keveske eszú vagy köszvény Postyénre, mert hát ök rászorulnak a betegek, mi meg ö reajok szorulunk; lévén az már úgy megírva a sors könyvében, hogy egymással és egymásból eldegljünk.

Isten vele kedves Szerkesztő ur, mu-

ben, kiszállásra keszen türelmetlenkedett, mert epen Esztergom-Nánát jelzé a vonatvezető.

„A végét szeretnem tudni, mert az utam itt véget ér,” ugymond.

„Mindjárt kerem, tessék csak leszállni.”

Azután a nyitott ajtón keresztül fejezem be a mondatot. „A szénégető beszede után közbeszólt az udvari bolond, körülbelül ilyenformán:

„Hja! úgy volt az mindig, hogy az okos ember mindenkítől, meg a legostobábbtól is tanul; ellenben az ostoba meg a legokosabbtól sem es kerdőkö beszéddel akarja palástolni ostobaságát. Ennyiben van kettőjük között a különbség.”

A vonat tovább robogott.

Parkány, meg az esztergomi bazilika papnövevényekkoromnak ket első östendejét juttatta eszembe. Meg a „begyoldalt” sem felejtém el, melynek bokrai közt nem egy kispap bujdosott volt, hogy egy-egy cigarettát elszívhasson. Sok gyötrellemel járt, az igaz, de talán ep azért izlett neki annyira, mert tiltott gyümölcs volt. Hogy is mondja a latinul? Nitimur in vetita, cupimusque negata!

Végre feltűnédeznü lattuk a főváros gyárkemenyit, s úgy d. u. 2 óra tájban már a „Vadászkúrt” portasa vette oltalmába cokmokomat, szegény magam pedig gyomrom fokozódó igényeit siettem kielegíteni a nyári ebédlöbe. S ez utóbbi nem is volt ám csak amolyan könnyű feladat! Női ruhába bujt „vizavim” viselkedése legalább ezt látszik bizonyítani. Nem tudom, fővárosi érdekesség híjjal szükkülődő szímetet irigyelte-e, vagy talán étvágyamat, de valamit igen vizsgált rajtam szemeivel, melynek szuro hatása alatt körülbelül úgy éreztem magam, mint az óriási kigyó kiszemelt áldozata, midőn az mereven szegzi rá szeméit. Azt mondják, hogy a nagy

száj menni izzadni. Ha az idő kedvezőre fordul és itt tartózkodásomat megtoldom; no meg ha lesz miről — még írok majd megyénk e nevezetességéből, a honnan valamennyiöket szívelyesen üdvözli

Földi.

Tájékozás

a szabványos vasutak építési és beruházási költségéről.

A keskenyvágyú felszínre kerülése alkalmából, úgy hisszük, nem lesz felesleges feltüntetni, mennyibe kerültek Magyarországon egyes helyierdeki *rendes vágányú* vonalak. Ez adatokat a „Magyar statisztikai évkönyv” XVIII. évfolyamának 7. füzetéből vesszük, tehát hivatalos és hiteles forrás.

kilométerenkint	
Bihari helyierdeki vasutak (132 km.)	29,267 frt.
D. brecon—Hajdunánás (56 km.)	26,865 frt.
Kunszentmárton—szentesi (52 km.)	15,825 frt.
Maros-ludas—b. sztercei (51 km.)	26,728 frt.
Marosvásárhely—szászrégeni (32 km.)	24,308 frt.
Matrai vasut (131 km.)	29,597 frt.
Nagyvárad—Belényes—Vaskohó (117 km.)	20,534 frt.
Pusztatény—Kunszentmárton (34 km.)	20,961 frt.
Ujszász—jászapati vasut (31 km.)	18,172 frt.
Arad és esanádi vasutak (288 km.)	23,275 frt.
Köszeg—szombathelyi vasut (17 km.)	18,340 frt.
Nagykikinda—nagybeskereki v. (70 km.)	27,261 frt.
Nyiregyháza—Mátészalka (57 km.)	26,985 frt.
Szamosvölgyi vasut (110 km.)	31,397 frt.
Szállás-ági helyierdeki v. (118 km.)	26,701 frt.
Szombathely—pinkafői v. (52 km.)	26,768 frt.
Taracsvölgyi helyierdeki v. (33 km.)	23,936 frt.
Tótmegeyer—nagybélcei helyierdeki v.	30,128 frt.

Ezekből látható, hogy a felsorolt *szabványú vasutak* egyike sem közelíti meg azon magas árt (37,838 frt klmkint), melyet a Gregersen cég a nyitrai keskenyvágyúért követel. Miért is figyelmeztetjük Nyitra város és megye érdekelteit, hogy jól gondolják meg, mielőtt magukat és utódaikat egy felszázadra lekötnek oly vállalatnak, mely arára nevé ritkítja párját.

Helyi hírek.

Ö Felsege születésnapját f. hó 18-án városunk is megünneplelte. Középkületeken már kora reggel lengtek a zászlók, s 9-orakor kezdődött a székesegyházban az ünneplés istentisztelet, melyet Ö Felsege joletéért, az azt megelőző Te Deummal együtt püspök urunk ömeltósága fényes segédlettel tartott a honvéd tisztikar, állami, megyei s a városi hatóságok jelenlétében. — Az enekar Horák miséjét adta, közbe Bach Gounod Ave Mariáját Palkovics Olga kisasszony honvéd-dandárparancsnokunk kedves leánya híres sopán hangjával énekelte. Ö Meltósága delután 1-orakor 50 teretkü ebédet adott, mely — penteki nap levan — csupa bőjti fogásokból állott. A paratlan magyar vendégzeretet, s a valódi fesztelenség folytonos jó hangulatban tartotta a meghívottakat, mi legjobban nyilvánult azon szünni nem akaró eljenzésben, midőn ömeltósága ebédközben elattvalói ragaszkodással s hódolattal éltette Ö Felseget, a legjobb apostoli királyt, mi legjobban nyilvánult azon szünni nem akaró eljenzésben, midőn ömeltósága ebédközben elattvalói ragaszkodással s hódolattal éltette Ö Felseget, a legjobb apostoli királyt, s annak magas családját. A meghívottak közt volt városunk színe-java: Palkovitch dandárparancsnok több honvédtisztel, Craus alispán, Latkóczy képviselő, Thurzóczy megyei főorvos, Kostyál polgármester, Janits megyei főjegyző, Magyar penzügyi igazgató, Vadnay törvényeségi előhökivettes, Berzevics törvényeségi bíró, Lupkovics kir. ügyész, Pongrácz kir. közjegyző, Bohunka pusp. ügyész, Markhot főbíró, Kenezey penzügyi titkár, Hradil vasuti főnök, Miksz postafőnök, Rédeky városi főkapitány, székes kaptalan s a központi papság.

ijedtségtől mozdulni sem tud. Nem tartozom ugyan „anyámasszony katonái” közé, de már az ilyen alaklöt csakugyan meg lehetne íjteni. Szinte azt veli az ember, hogy évszázadok óta jár-kele e földi sárteken, és mindig így megvénülve. Összeasztott teste meg árnyekot sem volna képes vetni. Aki babonás, az bizony ily talakézas után nem nagy bizalommal nézett volna a jövő fejleményeinek elebe. Nálam azonban a gyomor volt a hadviselő fél, s ez győzedelmesen került ki a harc tüzéből.

Már ebből is észreveheti a türelmes olvasó, hogy parányiságom nem az öszövet-ségnek születte, mert akkoron a vándor, ha küldetésben járt, a szíves hazigazdálal mindaddig nem nyúlt ételhez, italhoz, míg el nem vege azt, amiert odaküldöttek. Teszem azt Abraham szolgája Labánnál. Nálunk ellenkezö szokás divik; előbb van a test erőnek rekonstruálása, s csak azután látunk dolgaink után.

Másnap, azaz 18-án a püspök ur ömeltóságánál tiszteltettem. Felesleges mondanom, hogy atyai kegyességgel fogadott, hiszen ismeretes, hogy személyvalogatás nélkül mindenkihez leereszkedik, mindenkihez van sok szíves szava. Ez alkalommal életemből is elmondott egy-egy érdekes epizód. Ha valami nem kedve szerint ment az életben, ha teljesítetlen maradt valamely óhaj-tása, vizasztalásul megmaradt szavajárása: „Ich muss nicht vom Allem haben.”

Majd azután a menetjegyrodaival hoztam rendbe a pénziaciát, olasz penzt váltottam és mentől több zárandokkal iparkodtam megismerkedni.

Az indulás delután fel negyre volt kitérve, de már egy órával előbb kezdtek gyülekezni a zárandokok a budai állomásnál. Ott csoportok verődtek össze, majd ismet

Augusztus 20-án Szt. István napján a püspök ur ömeltősága a székesegyházban 9 órakor magyar szt. beszédet mond, s utána ünnepélyes isteni tiszteletet tart.

Történelmi hangverseny. F. hó 25-ére történelmi hangverseny szándékzik rendezni városunkban *Káldy Gyula* a budapesti zeneiskola igazgatója, *Kuliffay Izabella* k. a. főhercegnő tanárnő, továbbá *Bartók Matild* k. a. a magyar kir. operaház tagja, *Tarnay Leona* k. a. énekesnő, *Veres Sándor* és *Mayer Adolf* operanékes, illetőleg az opera zenekarának tagja közreműködésével. A történelmi hangverseny régi magyar dalokat és zenedarabokat fog a közönségnek bemutatni. A műsorból kiemelendők: Tábori dal (1672.), Magyar gályarabok éneke (XVI. század), Bujdosó éneke (1695.), Kuruc dal (1705.), Kuruc tanya (1706.), Rákóczi Ferenc dala (1708.), Rákóczi nótá tarogatóra zongorakísérettel, Beresényi nóta, Magyar nótá Cinka Pannától, Rákóczi imádsága, Gonydál a német táncra, A híres Chloplitzki nóta stb.

A helybeli kereskedelmi iskola ügye. mely már mult évi november hava óta vajdik, meg mostan, a tanév megkezdése előtt, sem nyert végleges elintéztet s igazgatóságot kelt az érdekelt szülőknek. A tenyállás t. i. a következő. Hirn Lajos a helybeli polgári iskola igazgatója 1888-dik évben kért s nyert engedélyt egy középkereskedelmi iskola megnyitására. Az iskola azonban nem volt mindjárt megnyitható, mivel a polgári iskolai berházban a szükséges helyiségek el voltak foglalva, minél fogva csak mult tanév elején nyílt meg a kereskedelmi iskola első osztálya. Időközben azonban az országban a keresk. akademiák mozgalmat indítottak, mely a polgári iskolákkal kapcsolatos kereskedelmi iskolák ellen irányult, azt hangoztatván, hogy miután már sok az ilyen iskola, ezen iskolák további szaporítása a kereskedelmi ügy hátrányára szolgál. Neha hallatlan dolog, hogy, különösen nálunk az iskolák fölös száma miatt panasz emeltessek; dacára annak, hogy kormányunk az ezvizek óta hangoztatott febriss gimnasiais mellett mégis a gimnaziomok szaporítására törekszik — ugylátszik miniszteri körökben az akademiák álláspontjára helyezkedtek s a kereskedelmi iskolák elhanyagát veszik célba. Ugy történt, hogy mikor Hirn igazgató mult évi november hóban a miniszteriumhoz kérvényt nyújtott be már megnyílt kereskedelmi iskolája segélyezése iránt, onnan mult november hóban az a válasz jött, hogy segély nem adatik, de még azonfelül a keresk. iskola fenntartására nyert engedély eleváltnek nyilvánítottat. Az igazgató rögtön kérvényt nyújtott be az engedély érvényben való hagyása iránt, de erre nézve végleges eldöntés meg mostanáig sem történt, minél fogva most az új iskolaév küszöbén az igazgató nem intézkedhetik az iskola fenntartása illetőleg fejlesztése iránt, de a szülők is, kiknek fiait itt elvégezték az I. tanfolyamot, nem tudják, mit tegyenek gyermekeikkel.

Beküldött. Tisztelt szerkesztőség! Becess lapja utolsó számában a F. M. K. E. közgyűlési meghívójának képesen hitelesíteni méltóztatván, hogy a közgyűlést a történet után mintegy daeból Turóc-Szent-Mártonban teljesítette meg, bátor vagyok felvilágosításul becess tudomására hozni, hogy az idei közgyűlés helyét még a tavalyi löcsei közgyűlés tűzte ki Turóc-Szent-Mártonba, ahová az egyesület, mely Árva és Turóc kivételével már minden vármegyében gyűlékezett, Turócvármegye közönsége által hívatott meg. A közgyűlés határozatait az igazgató választmány nem módosíthatván, megbízta f. hó 2-án tartott ülésében az ügyvezetőseget, hogy mindent elkövesse arra felbomlottak, hogy másutt más alakot öltessenek. Beszed, tanakodás, mindenütt bőven volt. A kalocsai ersek meg a nyitrai püspök ur sorba járták a különböző csoportokat, mindenütt veit valami mondani, vagy kérdeznivalójuk. Csak az eperjesi püspök ur állt vagy sétált szótlannul, csakis önmagával melegegvedve.

A különféle alakú és színezetű papi ruha között szépen vette ki magát a pornók fokótye, nehány hölgynek merészen álló kalapja, s a civil urak tarka-barka utazóruhái. Szóval különféle elemek harmonikus vegyi folyamatát szemlélhet az ember. Még a riporter sem hiányzott: az egyik ott szalagált közöttünk, a másik meg velünk volt utazandó, de nem a saját költségén. A kereszt-víz-izonyban mindketten megegyeztek.

Az elhelyezés elég gyorsan ment vegbe. A baani apatplebánus urral szerencsésen folyósos kocsihoz ferközhetünk a nagy urak közlébe, ami ily hosszú utazásnál megfizethetlen előny.

Vagy tíz perccel az indulás előtt érkezett a hercegprimás kísérétével egyetemben. A peronon az ep ott álló nyitrai püspök urral kezét fogva, a zarándokok fele fordult s megindulástól reszkető hangon mondta: „Az imádadó Jezus szent nevében, s a szeplőtelen szűz Mária segítségének reményében keljünk e hosszú utra.”

Altalános eljenzés közepette fogadta el szalonkoesiját.

Még nehány vázakozásteli perc; azután a vonat elindul, s a peronra gyűlt több száz főnyi közönség éljenzessel, kendőlobogattal udvozolt minket, a messze idegenbe távozókat.

Czeizel György.
(Folytatása következik.)

nézve, hogy ezidei közgyűlésünk, ha már egyszer oly exponált területen lesz, impozáns arányokban folyjon le. Ezt úgy hiszem, az adott viszonyok között az igazgató választmány igen helyesen cselekedte és csak az kívánatos, hogy fogantatja legyen határozatának és legyünk vagy ezren, akik elmegyünk Turóc-Szent-Mártonba! Kiváló tisztelettel a t. szerkesztőségnek Nyitra, 1893. augusztus hó 19-én aláíratos szolgálja dr. *Kostenszky Géza*, a F. M. K. E. jegyzője.

Térzene. Töves jelentés folytán hoztuk, hogy a f. hó 17-én mint Ó Felsőge születésnapjának előestéjén *sátortáborban* terzene lesz, míg a többi lapok a város háztérét jelelték meg mint a szerenádné színhelynek. És csakugyan úgy történt, mintha lap-társainknak akarna adni igazat, a vezget és meghazudtolni hirmondókat, mert az nap este a város háztérét már fel voltak állítva a kottatartók, a fuvolás fútyóresztet, a honbárdos meg már éppen készült befújni a hangszerebe, mikor ráütöttek a nagy dobra, de nem a bandában, hanem oda fen a fellegekben és olyan térzenét adott a haragos eg, hogy Ó Felsőge egész bírdalmában nem volt hozzá fogható. Dörgés dörgés után következett, az éjjeli kivilágítást a villámok pótolták, mert egyik cikázó villámszíkra kergette a másikat és bővösen reszketette meg a város fölé hömpölgő fekete felleget oly vakító és intenzív szakadatlan fényvel, hogy bűszken viselheti a — bunda nevet, ki effélig el tudott aludni.

Visszajöttek. A F. M. K. E. Hajdu-Böszörményben elhelyezett fiúk közül ismét vissza jött 10; ezek közül nyolc nyitrai járásból, kettő pedig a miaváiból való. Van köztök 1 nyolc éves, 3 tíz éves, a többi 11—14 éves.

Ebek után a kutyák is fizetnek már adót. A városi penztárnok közhírre teszi, hogy azon ebtlajdonosok, kik az 1893.4. évre ebadóval vannak megterhelve s azt le nem rótták, ezen kötelezettségöknek annál inkább eleget tegyenek, mert ellenkező esetben vegrehajtás alá esnek. — Ezen rendelet, mint érthető, a városi kutyák között iszonyu rémületet keltett.

Éppúgy mint a Capitoliumban. *Dziba Mátyás*, helybeli tolvaj-aspirans, folyó hó 13-án éjjel atmászott Parvy Miklos kir. bírósági vegrehajtó kertjébe, s ott a liba-öböl nehány szárnyast elemelni akart. De a nyitrai ludak eleken emlékeztek meg római őseik honnontó példájára, akkora lármát esaptak, hogy meg Ribár Ferenc, segéd is felebredt, a betörőt elfogta és a városházára kísérte.

Vizbefut. *Diamant Cecilia* nagy-szombati zsidóleány folyó hó 14-én a szigeti zúgó felett, valószínűleg öngyilkossági szándékból vízbe ugrott. A part menten elmaradt esernyője után gyanították, hogy Nyitra hullámaiban kereste sírját. Folyó hó 15 és 16-án csaklyakkal és kötelek akasztott szigonyokkal keresték a városi rendőrök, de hasztalan, mig nem hó 17-én a víz felvetette.

Piaci gabonárák augusztus hó 18-án: Buza 6:95 frttól 7:10 frtig; rozs 6 frttól 6:20 frtig; arpa 6:50 frttól 7:30 frtig; új zab 7 frt; új bab 4:70 frt; krumpli zsak szerint 70—80 kr.

Vegyes hírek.

Egyházi hírek. Az Udvozítóról nevezett sz. f. r. tartomány főnöksége részéről Nyitra vármegye területén a következő áthelyezések történtek: Athelyeztettek Kubiss Jeromos galgóczi f. r. tan. Beckóra kaplannak, helyére jón Kucsera Regalát; Brunkala Anselm galgóczi f. r. tan. Zsolnára lektor-nak, helyére jón Medlen Farkas; Pozszech Kapisztrán galgóczi kaplán Sebesre hitszónok-nak, helyére jón Janecs Máté; Ligdai Miksa újvárosi kaplány Szakolcára hitoktatónak, helyére jón Matusik Mór; Medveczky Imre nagy-kosztolányi kaplány Szakolcára hitszónok-nak; Matusik Mór nyitra-pereszlyéni kaplány Újvároskára, helyére jón Ivicsies Rainer; Prikaszki Aquinas szakolcai hitoktató Trstenára kaplány-nak; Szaszinek Nilus szakolcai hitszónok Okolnesóra vikárius-nak; Holub Angyal korsi kaplány Eperjesre hitszónok-nak, helyére jón Gaudnik Gyula; Madiacsak Béla nagy-jáci kaplány Kormócsányára vikárius-nak, helyére jón Barvulzki Márk; Keserő Domonkos volt id. szebelebi adm. Kormócsányára hitszónok-nak; Moys Christom vezétt theol. ugyanoda lektor-nak; Szigiarovics Jakab v. th. ugyanoda hitoktatónak.

Jubileum. Kardoss Gusztáv trencsényi apatplebánus f. hó 17-én ünnepelte a Szt. Vincetstvérek házában, egész eszöndben, pappá szenteltetésének 25-ik fordulóját. Az általa mondott szent mise után az egybegyűlt növendékek szívet megindító szavakban köszöntötték fel a jubilánst.

Primícia. Nagy-Emőkeről írják lapunknak, hogy ott *Mihályfy János* e hó 13-án tartotta első sz. misejét Kutaszer István papp. alkormányzó vezetése mellett. Ezen alkalommal nem csak a helybeliek, hanem a szomszéd falvakból valók is siettek résztlnni a primiciáns áldásában, s benső áhitatukat azzal dokumentálták, hogy a templomból kiindulva körmenetben vonultak a primiciáns háza elé, s midőn a primiciáns es kísérete hozzájuk esatlakozott, szent dalokat énekelve, példás rendben visszatértek a templomba. Evangelium után Szmdia Kálnán szép beszédet mondott a pap ma-

gasztos hivatásáról és nehéz kötelességeiről, amiért a jelenlévő intelligens hallgatóság elismeréssel nem maradt adósa a szelleműs kaplannak. Mise után a primiciáns édes anyja vendégszerető házában ebétre gyűltek össze a vendégek, mialatt nem csak a bor, de a cigányok muzsikája is jó hangulatra derítette a vendégeket. Toasztot mondtak: primiciáns ur a pápára, királyra, püspökre és a manuduktor urra; általános figyelem kísérte a manuduktor ur toasztját, ugyszintén Szmdia és Varszeghy urakat.

Esküvő. *Truka József* lánghí (Fehérmegye) uradalmi penztárnok, *Truka Alajos* tekenyősi püspökí gazdatiszt fia, örök hűséget esküdött *Brucker Mária* urhölgynek, *Brucker Ernő* és *Karolin* bájos leányának. — Tartos boldogság zavartalan derűje kísérje fiatal barátunk frigyét.

Trencsénben f. hó 18-án, mint ő Felsőge születésnapján a katonaság 8 órakor teljes díszben kivonult a „szigetre”, hogy az ott mondott „tábori misén” jelen legyen. A polgári hatóságok a plébániatemplomban tartott ünnepélyes isteni tiszteleten vettek részt. Delben a főispán díszruhában adott a „Barány”-szálló nagytérképében. — *Illacín* mint onnan jelentik, szintén istenitisztelet tartatott, melyet dr. Chorenýi teljes segédlettel végzett, elő virágokkal gyönyörűen kidíszített föltnárnál. Kivonult az ott állomásozó 71. gyalogezr egy százada tábori díszben Riedl Vilmos vezérlete alatt, mely háromszoros díszlovással jelezte a nagy nap jelentőségét. Mise alatt magyar ének volt előadva vegyes- és férfi-kar által. *Maczák Manó* hírneves szabadkai regenschori vezetése alatt. Sajnálattal jelenti tudósítónk, hogy az isteni tiszteleten magy. kir. hivatalnokokat kevés számban láthatnák képviselve, holott vannak olyanok, akik magyar érzelmükkel tüntetni szoktak.

Halálozás. *Öze Vince Sándorné* szül. *Jancsovich Nepomucena* urnő folyó hó 15-én d. u. 2 órakor életének 80-ik évében szívvelhűdésben elhunyt. — A gyászoló család fajtálmában szivünk melyből osztozunk.

Galgócon Nagy-Boldogasszony napján, a gr. Erdődi-féle vártemplomi búcsún, mint minden évben, ez idén is óriási sokaság jelent meg *Stefánka Dező* sz. fer. r. áld. feyigézetűi lelkes jó atgonolt magvas magyar sz. beszédet mondott. Sajnos, hogy ezen egyetlen magyar nyelvű sz. beszéd, mely Galgócon minden évben elmondatni szokott, az intelligens osztályból, melynek számára tulajdonképen tartatják, csak igen kevesen vesznek részt; ha más okból nem, új levelezőnk, csupa hazafiságból kellene azt megtenni, érdeklődéssel viseltetve mindaz iránt a mi magyar. Totul a várkastély udvarán *Zsófia Bernadín* sz. fer. r. áld. szónokolt.

Trencsénvármegye közég, bizottsága f. hó 11-én tartotta rendes havi ülést. A szakeleádók jelentései — mint így vakáció derekán mindenütt — leginkább csak egyszerűen tudomásul veendőkből állottak. Kivételt képez a tanfelügyelő jelentése, a ki július hó folyamán szabadságon levén, most utólag számolt be egyes meglátogatott iskolákról s azok záró vizsgálatáról. A trencséniek kivül különösen a kiscsúcaújhegyi és rajcei rom. kath. iskolákat emelte ki. Ellenben nagy kifogásai voltak a rajcei ág. evg. népiskola, illetőleg annak tanítója ellen, ki, szerinte a magyar hazával és hazafisággal nem nagy rokonszenvet érezne és a magyar szótól úgy irtózna, mint bizonyos leány, kit nem tanácsos a falra festeni, a szentelt-víztől, vagy a tömjénfüsttől. A bizottság egyebeken kivül még a zay-uzróci fadaragaszati iskola ügyében is egy feliratot intézett a szakminiszterhez, melyben annak internátussal való egybekapcsolását, nagyobb foku segélyezését és egyáltalában teljes újjászervezését kéri.

Megtérés Nagy-Tapolcsányban. Nagy-Tapolcsány lakosai f. hó 15-én lelekmelő szertartásnak voltak tanúi; e napon vette fel ugyanis *Büchler Jakab* nevű 25-éves izraelita ifjú a keresztészt szentségét és felvetetett az anvaszentegyház kebelebe. Az óriási érdeklődés mellett folyó szép szertartást *Szeesányi Vilmos* e. kanonok, esperes-plebánus végezte, ki a szertartás végzetével megható beszédet intézett a megkeresztelthez és a jelenlévőkhöz. A kereszt-apai tisztelet Nagy-Tapolcsány derek bírája *Fildy Alajos* viselte; a megtérő az ő keresztnevére lett keresztelve.

Kis-Váradon augusztus hó 13-án önkéntes tűzoltóság alakult meg 40 taggal. Tvrdon Janos parancsnokká választottat. Az alakulás alkalmával a járási tűzfelügyelő is jelen volt, kinek főképen köszönhető, hogy ez üdvös emberbaráti intézmény Kis-Váradon is utanzásra talált. — A tűzoltók nép-ünnepélyt rendeznek, melynek következő programját vették: Folyó hó 20-án, azaz szt. István király napján Kis-Várad közseg előjárósága a török-sancoknál (zámecsek), a kiscsúradai önk. tűzoltóság felszerelése járvára népünnepélyt rendez. Targyroszat: 1. Zsenlye-vasár. (Elárusítatik 100 db. szemlye 5 krajcárjával, melyek közül egyben egy 1 frtos s egyben 1 korona lesz.) 2. Versenybírózás. (A győztes díja egy feliratos bokreta s 1 korona.) 3. Falusi fagyallatás. (1-ső díj 2 korona, 2-ik díj 1 korona.) 4. Lofutatás. (1-ső díj 7 kor., 2-ik díj 5 kor., 5. Versenyfutás szakban. (Díj 1 kor.) 6. Lék-városlepeny eves-verseny. (Díj 1 kor.) 7. Versenyfutás bekötött szemmel. (Díj 1 kor.) Beleptí díj 10 kr. A gyermekek felet fize-

tik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és nyilvánosan nyugtaztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a népünnepély a következő vasárnap fog megtartatni. Kezdeté d. u. 4 órakor. A n. é. közönség megjelenését kéri a rendezőség.

A nagysurányi „Polgári kör” f. hó 15-én d. u. 5 órakor a tagok teljes számu megjelenése mellett tartotta meg a megnyitó gyűlést. Kiedner Henrik a kör ellenőre szép beszédben esetelte a kör célját, valamint Fereczy Tivadar a kör t. elnökének a kör megalakulása körüli fáradságon ténykedéséért a tagok nevében köszönetet mondott.

Gyurecsk-intézet Trencsénben. Kilenc év előtt meghalt Gyurecsk János, apát, nyitrai olvasó-kanonok, ki végrendeletében százezer forintot hagyományozott leányintézetre Trencsénben. Élete fölötté egyszerű volt, hogy intézete nagyszerű lehessen! Hosszu életén a felszaporított öröksége, és megtakarított jövedelme, most intézetében kamatoz hazafias és vallás-erkölcsei nevelés által. Az épület külső csinájának, semmiben sem enged a belső celszerű berendezés és példás tisztaság; nagy, világos termek szolgálnak az óvoda, és hat osztályú leányiskola céljaira; a hasznost, a szépen egyesítő kedves kert. Feltűnt, hogy még eddig emléktábla az épületen nincs, mely a város halálját a nagylelkü alapító iránt tanusítaná, de nem sokára e hiány is pótolva lesz. *Kéjpatzó.*

A polgári házasság ellen újabb a következő trencsénmegyei községekből kaptunk kérvényeket: Teplicska 127 aláírás, Moys 30, Zásztranje 67, Várna 171, Gbelan 50, Krásznvan 87, Nedce 73, Nez-bud-Lucszy 57, Felső-Vadicsó 47, Alsó-Tissina 96, Tycerchova és főkközé 492, Riecsnica és főkk. 251, Záhpuse és főkk. 241 aláírással; összesen 1845. Hozzávéve a lapunk előző számában kimutatott 9401 trencsénmegyei aláíró, összes számu 11247, míg Nyitra megye eddig 27501 aláírával szerepel. — Sürgösen kérjük elváratainkat, kiküldj még ilyen kérvényeket annak, sziveskedjenek azokat mielőbb beküldeni.

Csacáról jelentik lapunknak, hogy ott f. hó 17-én ismét erős égháború dühöngött, mely az ottani plebániára csaknem végzetessé vált, mert a házba beüttött a villám s ebből a segédlelkész szobájában garázdálkodott; ez utóbbi alig néhány perce távozott lakásáról; majd meg átugrott a prepost-plebánus szobáiba s az ott felhalmozott értékes tárgyakban, bútorokban jelentékeny kárt okozott.

Columbus módjára. Hat amerikai vandorlót fogott el a csendőrség e heten Ersekújvár állomásán. Horvátországból jöttek Karvan Mihály vezérlete alatt. Penz 1500 frt volt náluk. — Boldog Isten, mennyire változnak az idők, ha 400 év előtt teszik, felosztottak volna köztök, mint alkalmak között egész Amerikát és tettek emlékeire világhírlést rendeztek volna, most meg rendőri fedezet alatt hazá toloncoltatnak.

Gyilkossági kísérlet. *Fitzel György* és *János* hradištevi lakosok nem igen jó barátok lehettek, mert f. hó 10-én összeveszttek s Fitzel György a padláson szeméval foglalkozó Janost puskájával meglötte. A lövés vállán ment keresztül, de meggyulladt a szőcsa is. Eloltották, a tettest bekísérték a csendőrséghez.

Tűzek. Nagy-Surányban augusztus hó 12-én délelőtt 1/2 órakor dr. Deutsch Jozsef, gróf Pongrácz Adolf haszonbérjénél tűz ütött ki, mely egy pajtát valamint a benne levő gazdasági gépeket, gabonát, ugyszintén a pajta közelében levő szalmakazalt elhamvasztott. A színhelyére siető helybeli, bankeszi, annamajori, kiscsúradai tűzoltóknak köszönhető, hogy a tűz tovább nem fejlődhetett. A színhelyen jelen volt a járási szemes tűzfelügyelője is. — *Malomszegen* Engel testvérék földbírtokosoknál megint aug. hó 12-én délután 1/2 órakor kukorékolt a véres kakas, mely 1/2 házat hamvasztott el. A surányi tűztől oda érkezett tűzoltóknak köszönhető, hogy a tűz az akkor dühöngött nemesség folytán meg nagyobb pusztításokat nem okozott. — *Csornón* községben ugyan-csak augusztus hó 12-én délután támadt tűz, mely 1 pajtát hamvasztott el. A tüzet sikerült csakhamar lokalizálni. — *Vág-Sellyén* f. hó 15-én éjjeli 11 órakor tűz ütött ki, mely az ottani és deaki tűzoltók buzgó közreműködése folytán, csak 2 házat hamvasztott el. A tűz valószínűleg szándékos felgyújtásból keletkezett; — a tettes azonban mostanáig kinyomozható nem volt. Az egyik tűzkárosult Stern Adolfnál épp akkor látogatóban volt Kaeser Berta, ki a tüzet csak akkor vette észre, midőn körülötte már minden égett és szobából való menekülése közben könnyű égési sebeket kapott. — F. hó 11-én, nem tudni mi okból, kigyulladt *Prónay Ferenc kis-rippéni* lakos csüre, s ott 445 kereszt gabona 8000 frt értékben elégett. A gabona 5200 frtra volt biztosítva.

Végzetes vetélykedés. *Füle N.* nevű aha-i parasztember mint lapunknak Tildről jelentik f. hó 14-én délután, midőn gabonáját hazahozdta, a megrakott szekér mellett haladva találkoztott éppen az aha-i szőlő-hegyek aljában egy szembejövő szintén gabonát vivő surányi fuvarossal. Egyik se tervén ki a másiknak, a szekerek oly szorosán jutottak egymáshoz, hogy a szekere mellett gyalogoló Füle nem szabadulhatván, a

ket szekér löcsének lett áldozata. Oly anyyira összeszorította a két lőcs, hogy összezsuzván mellet — szíve és tüdije megpatant. A hullát rögtön az ar-maróhi kórházba szállították, a hol e hó 16-án megteremt a boncolás, a tettest pedig az ügyességhez kísérték.

Hű szolga. Strela Ferenc brogyáni gazdától Mikulás Vendel cseledei hűségéből 80 frtot érő gyümölcsöt lopott. A gyümölcs új gazdáját most a csendőrség oktatja, hogy az tiltott gyümölcs volt.

Ne főzzünk mikor dörög. Csacáról írják lapunknak, hogy ott e hó 12-én egy Lisesák Zsófia nevű parasztszönyt éppen főzés alkalmával ütötte agyon a villam. A gyilkoló istennya szédült a haz kényévt is, de nem gyújtott. Az asszony életrekeltésére irányult minden törekvés sikertelen maradt.

Nyilatkozat.

A „Vágvolgyi Lap” f. hó 13-án megjelent számában csekélységgel foglalkozik, egyik cikkében ama gyanújának adván kitéjezt, mintha én a *Benedicimus* püspök ur ömeltóságától nyitrai székfoglalása alkalmából szegények között való kiosztás vegett kapott 200 frtot az adakozó akarata szerint ki nem osztottam volna. A püspök ur ömeltőségének e nemes adományát én, igaz, a lapokban dobra nem ítétem, ismerte az ő paratlan jöteknységével nem kisebb szerénységét, mert szeméi előtt tartja ömeltőségét isteni mesterünk ama szavait: „Ne tudja bal kezét, mit csinál a jobb.” A „Vágvolgyi Lap” fentírt cikke után azonban azt tartom, nem vétek főszerkesztő ömeltőségének szerénysége és kifejezett akarata ellen, ha az ellenem terjesztett gyanúsítást roszakaratu ragalomnak jelentve ki, s a püspök segélyben részesített szegények névsorát közlöm:

A városi menházban lévő kaptak 12 frtot; Janura, Takárik, Kada, Reek, Zvara özvegyek; továbbá Moravcsik és a szegény harangozók 4-4 frtot; öz. Zely és Pekárik Julia 5-5 frtot; Brogyány, Veliky Székely, Trvay, Humenik, Marszina, Sutek,

Szalay, Visnovszky, Márnik, Brabec, Gyuresánszky, Sztopka, Rada, Rezan, Oblidalovics asszonyok 3-3 frtot; Komora, Fábry, Marszina, Kada, Reek, Pokorny, Zavadzsky Pavlusik, Frátrik, Gyuresánszky, Marszina, Blay, Brommer, Podivinsky, Visnovszky, Hrisovszky, Pekárik, Tráchly, Mióár, Kaplik, Bitt, Rantal, Gettín, Vancsik, Pallagi, Rovnyánek, Kecho, Noszek, Kucsera, Kempny, Tichy, Szmutny asszonyok 2-2 frtot. Mikusa, Vangel, Teos, Koreny, Keresztes, Auguszty, Palevics, Folkman, Vayreska, Frátrik, Ondrass, Matusik, Kompanek, Matusik, Zsidék, Pikulik, Kiska, Sztranyan, Bacher, Kemka, Marsalko, Martinek, Jakus, Zavadzsky, Brezányi, Albrecht, Bajdák, Albrecht, Csicskanik, Brommer, Vach, Sindel, Michalszky 1-1 frtot; apráinkint 20-30 krajcárjával többeknek 4 frtot osztottam ki.

Kelt Zsolnán, 1893. évi augusztus 12.
Podivinsky Ferenc, apát, zsolnai plebános.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági gépverseney. A nyitrai mezőgazdasági egyesület által a f. augusztus hó 30-án Felső-Attrakon a Rudnyánszky György gazdaságában rendezendő vetőgép, talajparhanyítógép (eke, borona) és műtrágyaszórógépverseneyhez bejelentett 6 gyáros által 12 vetőgép, 7 gyáros által 26 darab különböző célnak szolgáló egyetemes és közönséges eke, 1 gyáros által egy darab repakiemelő eke, 2 gyáros által 3 darab műtrágyaszórógép és 4 gyáros által 11 borona. A versenyen megjelenő gazdák nagyon érdekes tanulságokat szerezhetnek a különböző gépek összehasonlításából. A kik a versenyt meglátogatni akarják, jelentkezzenek a nyitrai mezőgazdasági egyesület titkáranál. Utolsó vasuti állomás Nyitra és Galgóc-Lipótvár. Berkesik és lakások mindkét helyen kaphatók.

Új tagok. Zhorella Károly N-Tapolcsány, Lessner Zsigmond Nyitra, Kolm Lajos Bellesz, Szokolozsy Gyula, Hirschfeld Mark, a nyitrai mezőgazdasági egyesület rendes tagjai sorába léptek.

Tenyészállat beszerzés. A nyitrai mezőgazdasági egyesület folkeri Tormay Béla miniszteri tanácsost, hogy az ősi

lőverseny előtti napon a lődíjazás napján szeptember hó 30-án tartana előadást arra vonatkozólag, hogy Svájcban és Delnemetországban mely vidékei lehetne a legszebb herni és simmenthali tenyészállatokat vásárolni. Tormay Béla miniszteri tanácsos számos ízben beutazta ezen vidékeket, tehát nagyon becses felvilágosítókat fog nyújtani azon társaságnak, mely október hóban vásárlás vegett a herni és simmenthali szarvasmarha eredeti hazájába utazik

Irodalom.

A nyitrai megyei orvos-gyógyászati és természetudományi egyesület 1891-2-iki évkönyve összeállította dr. Biringer Ferenc titkár. Nyitra 1893.

Bizonyos büszkeséggel jelezük ennek az évkönyvnek a megjelenését; mert vármegyénk egyik igen fontos kulturális egyesületének nemesak létezését, hanem működését, életrevaló voltát jelenti az. Fontosnak tartjuk az orvosok és a természetudomány művelőinek ezen egyesületét; az orvosoké, mert kivált az évenként más és más helyen tartott közgyűléseken lefolyó szemesere az orvosokban egyenkint az önképzést ápolja, a haladó tudomány egy-egy új vívmányát a betegségek felismerése és gyógyítása terén közönséges teszi közöttük. A természetudomány művelőit pedig, mert a nagy természetgazdag tárházának, erőinek, tümeményeinek minél közelebbi és belátóbb megismerése hasznos is, de meg illo is az emberre, s magában véve egyike a legkellemesebb foglalkozásoknak.

A címben jelzett évkönyv mutatja, meggyőzően, hogy milyen szívesen egyesültek e nemes feladatra s hogy komolyan veszik e férfiak az önmagok elé tárt celt, mutatja az évkönyvbe foglalt értekezések egész sora.

Legelőlr dr. Thuróczy Károly elnöknek dr. Chrenőczy Nagy Józsefrol tartott emlékbeszede foglalt helyet. Igen szop beszéd, mely nemesak meggyőző legkiválóbb orvos-halottját, de azt is dicseri, a ki tartotta. Igen, azt a szellemet ápolják mindig az orvosok, mely Chrenőczy-Nagyot humanitákos pályáján lelkesítette. Dr. Nagy folyton tanult, hogy jobban használhasson beteg embertársainak; mely vallásos érdeklélvel a természet tanulmányozását összehangozta honi tudta és hosszú forvosi pályája végén is — szegényen halt meg Oly három tulajdonság, mely a nagy férfiakat jellemozni szokta.

Az emlékbeszéd után Wellisch, Frádrich, Keller, Bienenstock, Biringer, Ungar, Pavlik, Schwitzer, Thuróczy, báró Priesenhof még a lakásra is érdekes értekezések következnek. Igen helyesen csak egy-egy betűszórol, annak a kezelő-órol s a tudományok rá vonatkozó újabb-felfogásáról szólnak. Nem hagyhatom

ezen jeles orvosi értekezéseknek mintegy kiegészítésként, említes nélkül, hogy az orvosok pátienseik kezelésénél nem feledkezzenek meg arról, akiről Schwitzer dr. oly szépen értekezik, a kath. egyháztól és a lelki orvosról, a paprol, s a súlyos betegségekben a katolikus betegek provid áttatását ne csak hogy ne akadályozzák, de éppen megerősítik ismerték erre a lelki szükségletre a beteg környezetét figyelmeztetni, hogy ideje korán hívassék a lelki orvos, a pap. A beteg ember is testből és lélekből áll, s ez utób- binak is vannak szükségletei.

Az évkönyvben megfelelő arányban az orvosi értekezésekkel szerették volna találni a természetudományokat is, melyeket azonban Kelleren kívül csak meggyőző Konkolyja; a lelkes báró Priesenhof „A hótor villamos mozgalmairól” szóló értekezéssel képvisel. Hába, meg csak kezdetén van az egy- süllet, de reméljük, hogy a jövő e tekintetben is mindig több munkást fog felszínre hozni, amint azt a természetudomány fontossága megérdemli. De tartozunk ezzel meggyőzően híremélni is, mert az a meggyőző említesre méltó, mely minél több tudományos képzett férfival díszelhetők. Ma pedig e szerint mérik a nagyságokat.

Vége az évkönyvet az Érsekújvártól és Vágújhelyen tartott közgyűlések jegyzőkönyve s a tagok névsora zárja be.

Az egy-süllet élet által fejlesztetnek a kulturális erők; legyen ez ifjú egyesület is veteményes kertje meggyőző tudományosságának s ez által nemzetünk továbbfejlődésének.

Törvénytörési csarnok.

A pozsonyi kir. ítélő táblánál elintézték perok.

Belovics Mátyas és t. felp. Hlavati Agnes elleni végrehajtási ügyében a f-Holyamodás vissza utasítva.

A nyitrai kir. törvénytörési táblánál 1893. augusztus 12. s 17. én elintézték polgári perok jegyzéke.

8494.93. Mafi Istvánnak, Szabó András és t. ellen végrehajtott érvénytelenítése iránti perben, — a kereset elutasítva és az írásbeli magán végrendelet érvényben fenntartva.

10004.93. Földin István és társai felpereseknek, öz. Goldberger Laura és társai alperesek ellen bérzésés miatt indított felhívási perben — felperesek keresetükkel elutasítva.

9964.93. Machata Erzsébet felperesnek, Horz. feld Henrik alperes ellen közösség megszüntetése iránti perben — a közösség megszüntetve.

9411.93. Moller Adolf felperesnek, Terall sz. Pollak Sarolta és társai ellen 1870 frt iránti perben, — felperes keresetének hely nem adatott.

Felelős szerkesztő: dr. Toth János.

Kiadó és laptulajdonos: Huszár István.

Mint legjobbnak elismert, ugy valódiságánál mint gyógyhatásánál fogva a

Tokaji Cognac

az első tokaji Cognac-gyárból, 68. 1-3

mely tiszta borból készül.

— Árjegyzék: —

Palackokban.	
Nemzeti cognac	pal. 2 frt. 1 pal. 1 frt 20 kr.
Tokaji cognac V.O.	3 " " 1 " 75 "
Tokaji cognac V.C.O.	4 " " 2 " 50 "
Tokaji cognac V.O.C.B.	5 " " 3 " " "
Tokaji cognac sec.	8 " " 5 " " "
Tokaji korona cognac	10 " " 6 " " "

Csak akkor valódi, ha védjeggyel van ellátva.

Kizárólagos ártátrár: **Braunsteiner Mihály Fia** fűszer- és rövidáru kereskedésében Nyitrán. (Városháztér 5.)

Minden község figyelmébe!

Van szerencsénk a nyitra-vidéki községek t. e. előjáróságainak b. tudomására hozni, hogy a felállítandó

kolera-kórházak

berendezése alkalmával alant jegyzett cikkeket szabályzat szerint a legjutányosabban szállítunk. 66. 1-3.

1 kész lepedő	65 kr.
1 " szalmazsák	70 "
1 " vánkös	27 "
1 " törülköző	20 "
1 " takaró	90 "

Tisztelettel

KRAUSZ VILMOS és TÁRSA, Nyitrán.

Baltacimet, biborherét, őszi borsót, téli búkkönyt, fehér mustárt legmagasabb áron vásárol

Mauthner Ödön magkereskedése **Budapest,** Andrassy-ut 23. sz.

61. 6. 6.

ARTMANN EDE ZENEINTÉZETÉBEN NYITRÁN

Ápolda-utca 12 ik sz. a.

a jövő tanév szept. 1-én veszi kezdetét, melyre a beiratások naponként történnek.

Ezen már 17 év óta fenálló zeneintézet kimerítő gy. korlatok által alapos oktatást nyújt a

ZONGORÁBAN, VONÓSZEREBEN és ENEKBEN.

Az oktatás nemek szerint elválasztott osztályokban tartatik. Tanítási díj: zongoráért 3 frt, vonószereért 2 frt es enekért 1 frt havonként.

A tanórak ugy vannak beosztva, hogy a többi helybeli tanintezetek tanítási óráival nem utköznek össze.

Részletes programom kívánatra ingyen küldetik.

Új zongorák, vonószerek és húrok mindig raktáron vannak.

Tisztelettel **Artmann Ede,** intézet-tulajdonos.

Mindennemű műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányú, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitünő minőségű műtrágyáit: csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,

THOMAS-SALAKOT,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **VI., Váci-körút 21. sz.** (Iparudvar), hová a levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-salak.

6. 35-52.